

A váltógazdálkodás vége

VISSZHANG - LXV. évfolyam, 43. szám, 2021. október 29.

Magyarországon nem szokás parlamenti ciklus közben miniszterelnököt váltani – írja Ádám Zoltán (*A második forduló után, ÉS, 2021/42., október 22.*) annak hangsúlyozásaként, miért van jelentősége, hogy az ellenzék – persze győzelme esetén – Márki-Zajjal indul. Nos, csak a legutóbbi időkben volt kettő miniszterelnök-leváltás is, 2004-ben Medgyessyé, 2009-ben Gyurcsányé, s a magyar történelemben a kormányfők gyakran váltották egymást egyetlen választási ciklusban is. De az, hogy Márki-Zay Péter – a megválasztása esetén – kitölti-e a négy évet a kormányfői poszton, valóban jó kérdés.

1994-ben a magyar választók visszahozták a hatalomba azokat az embereket, akiket négy évvel azelőtt kiakolbóltattak. Aztán négy év után ismét ejtették őket. Ekkor lett miniszterelnök Orbán Viktor, és ebbéli minőségében első televíziós interjújában elmondta, az előtte álló ciklust arra fogja felhasználni, hogy a legnagyobb politikai erő, a Magyar Szocialista Párt mellé felzárkózzon a Fidesz, és egyenrangú partnere legyen abban, hogy Magyarországon is olyan váltógazdálkodás alakuljon ki, mint az Egyesült Államokban, ahol két párt váltja egymást az ország vezetésében. Igaza volt, mert négy év után ismét a szocialisták következtek, majd megint a szocialisták, de aztán Fidesz, Fidesz, Fidesz. Azt nem tudhatjuk, mi lesz 2022-ben, de azt igen, hogy ennek a bal-jobb-bal váltógazdálkodásnak vége. Ugyanis most az ellenzék miniszterelnöke is jobboldali lesz. Mert a Fideszt leváltó baloldaliak is többségében a jobboldali Márki-Zay Péterre szavaztak. Hogyan lehetséges ez?

Először is úgy, hogy Márki-Zayról alig tudtak valamit. Csak azt, hogy korrupcióellenes. Ideológiáját, osztálytudatát, társadalmi programját nem ismerték. Az előválasztás két fordulója pedig aligha volt alkalmas arra, hogy a jelöltek valódi politikai beállítottságát kimutassák. De ha az Orbánt váltó koalícióban lehet jobbkios, akkor mi a baj a konzervatívval?

Abban, hogy a kilencvenes évek közepén a Fidesz éles fordulattal a baloldaltól átment a jobboldalra, szerepet játszhatott, hogy Orbán Viktor tanulmányozhatta a két világháború közötti törvényhatósági választásokat, ahol mindig – nemegyszer kétharmaddal – a jobboldal nyert. Márki-Zay is rájött, hogy ebben az országban jobboldali politikusnak nagyobb esélye van leváltani Orbánt. S ez még mindig jobban elfogadható, mint sok más ellenzéki vezető, aki baloldalinak hirdeti magát, de a baloldalisághoz semmi köze nincsen.